

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí v Bratislave 17. októbra 2007 v trestnej veci obvineného **D. H.** pre trestný čin skrátania dane a poistného podľa § 148 ods. 1, ods. 5 zák. č. 140/1961 Zb. v znení neskorších predpisov (Tr. zák.) o sťažnosti krajského prokurátora v Prešove proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 31. mája 2006, sp. zn. 1T 11/05, takto

r o z h o d o l :

Podľa § 148 ods. 1 písm. c/ zák. č. 141/1961 Zb. v znení neskorších predpisov (Tr. por.) sťažnosť prokurátora **sa z a m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

Na Krajskom súde v Prešove ako súde prvého stupňa bola podaná obžaloby na **D. H.**, podľa ktorej mal spáchať skutok touto právne kvalifikovaný ako trestný čin skrátania dane a poistného podľa § 148 ods. 1, ods. 5 Tr. zák., a to v podstate na tom skutkovom základe, že

ako podnikateľ konajúci na základe živnostenského listu v r. 1995 a 1966 prijímal platby za dodaný tovar a služby od zákazníkov spolu s daňou z pridanej hodnoty (DPH), ale

za r. 1995 podal daňové priznanie k DPH s nulovými hodnotami, za r. 1996 daňové priznanie k tejto dani vôbec nepodal,

za r. 1995 v daňovom priznaní k dani z príjmov fyzických osôb neoprávnene uplatnil výdavky v sume 43 109 020 Sk a v r. 1996 v daňovom priznaní k tejto dani

nepriznal príjmy v sume 2 253 998 Sk a neoprávnene uplatnil výdavky v sume 24 164 452 Sk,

pričom v úmysle skrátit' obidve tieto dane po dohode s M. S. vystavili fiktívne účtovné doklady, na základe ktorých za druhý polrok 1995 a r. 1996 skrátili DPH o sumu 21 992 623 Sk a r. 1995 a r. 1996 skrátili daň z príjmov fyzických osôb o sumu 29 024 154 Sk,

čím obidve uvedené dane v r. 1995 a v r. 1996 skrátili spolu o sumu 51 016 777 Sk.

Uznesením Krajského súdu v Prešove z 31. mája 2005, sp. zn. 1T 11/05, podľa § 188 ods. 1 písm. e/ Tr. por. predmetná trestná vec bola prokurátorovi vrátená na došetrenie.

Krajský súd svoje rozhodnutie vyvodil zo záveru, že skutkový stav nebol doteraz riadne zistený. Poukázal najmä na to, že obžaloba vychádzala z protokolu o daňovej kontrole z 9. októbra 1997, ktorý síce hodnotí správnosť a odôvodnenosť účtovných dokladov, vypočítava príslušnú daň a jej splatnosť; pre posúdenie, či bol spáchaný daňový trestný čin je potrebné preukázať, či daňový subjekt konal úmyselne, na čo by bolo potrebné znalecké dokazovanie z odboru ekonomiky – účtovníctva.

Krajský súd ďalej poukázal v písomnom vyhotovení svojho uznesenia na to, že jeden z daňových subjektov (L. M.) vo veci nevypovedal; nebola preto tiež objasnená opodstatnenosť DPH na výstupe, čo môže mať vplyv na zníženie sumy priznanej dane.

Krajskému súdu sa tiež nejaví reálnym rozsah dokazovania týkajúci sa obvineným tvrdených výdavkov, resp. DPH na vstupe. Sprostredkovateľské služby pre obvineného podľa zmluvy mal zabezpečovať M. S., ktorý však vypočutý nebol, a preto sa podľa krajského súdu neobjasnilo, či zdaniteľné plnenia v tomto smere sa uskutočnili a v akom rozsahu; javí sa tiež sporná pravosť podpisu M. S. na výdavkových pokladničných dokladoch, čo však skúmané nebolo.

Krajský súd z toho rezultoval, že je potrebné zistiť, ktoré účtovné zdaniteľné plnenia boli realizované vo vzťahu k M. S. a L. M.; k tomu by malo slúžiť znalecké grafologické skúmanie. Podľa požiadavky súdu prvého stupňa má sa dokazovanie doplniť aj o ďalšie doklady týkajúce sa daňových povinností L. M., resp. o znalecké účtovnícke dokazovanie.

Proti uzneseniu krajského súdu prokurátor podal sťažnosť, ktorou sa domáhal, aby rekurzny súd podľa § 149 ods. 1 písm. b/ Tr. por. toto zrušil a súdu prvého stupňa uložil vo veci znovu konať a rozhodnúť.

Sťažovateľ vyslovil názor, že dokazovaním vykonaným v prípravnom konaní bola vec dostatočne objasnená; považuje spomínaný protokol o daňovej kontrole za dostačujúci dôkaz, ktorý spolu sa ďalšími usvedčujú obvineného zo spáchania žalovaného deliktu, resp. aspoň jeho postavenie pred súd.

Prokurátor nepovažuje súdom požadované dôkazy za nevyhnutné vyslovujúc pritom názor, že prípadné problémy môže vyriešiť aj súd na hlavnom pojednávaní; v sťažnosti pritom hodnotí aj jednotlivé doteraz vykonané dôkazy z hľadiska obžaloby, z čoho uzatvára, že nebol splnený zákonný dôvod na vrátenie veci prokurátorovi na došetrenie podľa § 188 ods. 1 písm. e/ Tr. por. Zároveň prokurátor označil súdom požadované dôkazy za presahujúce potreby trestného konania, a preto sa domáha, aby vo veci meritórne rozhodol súd na hlavnom pojednávaní.

Najvyšší súd v zmysle § 564 ods. 4 teraz účinného Trestného poriadku (zák. č. 301/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov) ako súd rozhodujúci o sťažnosti, v zmysle § 147 ods. 1 Tr. por. pri rozhodovaní o nej preskúmal správnosť výroku napadnutého rozhodnutia a jemu predchádzajúce konanie; nezistil dôvod na rozhodnutie podľa § 148 ods. 1 písm. a/ alebo písm. b/ Tr. por. či podľa § 149 ods. 1 Tr. por., ale dospel k záveru, že sťažnosť prokurátora nie je dôvodná (§ 148 ods. 1 písm. c/ Tr. por.).

V dobe podania obžaloby, resp. aj pre následné konanie pred súdom účinný zákon (§ 2 ods. 5 Tr. por.) stanovil, že všetky orgány činné v trestnom konaní, teda aj

vyšetrovateľ a prokurátor (§ 12 ods. 1 Tr. por.), postupujú tak, aby bol zistený skutkový stav veci v rozsahu nevyhnutnom na rozhodovanie, pričom objasňujú s rovnakou starostlivosťou okolnosti svedčiace proti obvinenému i okolnosti, ktoré svedčia v jeho prospech, a vykonávajú v oboch smeroch dôkazy nečakajúc na návrh strán.

V rozhodovanej veci sa prokurátor pri podávaní obžaloby dôsledne neriadil.

Súd rozhodujúci o sťažnosti akceptuje závery súdu prvého stupňa najmä pokiaľ ide o jeho hodnotenie obsahu a dosahu spomínaného protokolu o daňovej kontrole, ako je vyjadrený v písomnom vyhotovení napadnutého uznesenia. Základom pre stanovenie trestnoprávnej zodpovednosti obvineného je jednak rozsah inkriminovanej činnosti, ale aj preukázanie jeho zavinenia vyvoditeľné z určitých zistených a preukázaných úkonov. K tomu smeruje aj požiadavka súdu prvého stupňa na znalecké dokazovanie (z odboru účtovníctva), ktoré v určenom rozsahu by objektivizovalo konanie obvineného pri jeho podnikaní. Aj znalecký posudok je len jedným z dôkazov (ako akcentuje sťažovateľ), ale pre celkové posúdenie veci sa javí ako nevyhnutný dôkaz. Rovnakým radovým dôkazom z hľadiska významu ale je aj protokol daňového úradu, na ktorý sa v podstate generálne odvoláva aj prokurátor; pritom sú však realitou nedostatky v zistenom skutkovom stave neumožňujúce zatiaľ meritórne rozhodnutie vo veci, ako ich špecifikuje vo svojom rozhodnutí súd prvého stupňa.

Absenciu určitých dôkazov (nevypovedanie súdom prvého stupňa označených osôb) nie je možné nahrádzať konaním súdu na hlavnom pojednávaní, ako to v sťažnosti naznačuje prokurátor. V nej hodnotí dôkazy označujúc ich za dostatočné; ide však o výklad obžaloby, ktorý neberie do úvahy aj stanoviská druhej procesnej strany, resp. všeobecne odporuje princípu vyjadrenému v ustanovení § 2 ods. 5 Tr. por.

Základom potrebného došetrovania je teda komplexné posúdenie reálneho plnenia pri obchodných aktivitách obvineného či iných osôb (výsluchom osôb, ekonomickým znaleckým posudkom etc.), pričom je potrebné zameranie na okolnosti, ktoré majú vplyv na posúdenie protiprávnosti konania obvineného

pri plnení jeho daňových povinností. Súd konajúci o sťažnosti je si vedomý praktických problémov (vzhľadom na časový odstup) pri tomto došetrení, ako to akcentuje prokurátor, ale toto je v súlade s ustanovením § 2 ods. 5 Tr. por.; z tohto dôvodu nie je ani možné prijať tvrdenie, že neboli naplnené podmienky stanovené v § 188 ods. 1 písm. e/ Tr. por.

Súd rozhodujúci o sťažnosti však naproti tomu nezastáva stanovisko, že je potrebné vykonať aj grafologické znalecké dokazovanie. V tomto smere požiadavka krajského súdu sa nejaví ako reálna a Najvyšší súd prijíma rozbor stavu vyjadrený v sťažnosti prokurátora; ďalšie spomínané došetrovanie by zrejme malo objasniť v dostatočnom rozmere skutkový stav veci.

Najvyšší súd po zvážení uvedených okolností, nezistiac v postupe krajského súdu procesné nedostatky, dospel preto k záveru, že sťažnosť prokurátora v princípe nie je dôvodná a túto podľa § 148 ods. 1 písm. c/ Tr. por. zamietol.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 17. októbra 2007

JUDr. Milan L i p o v s k ý , v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: